Hogy a fonal el ne szakadjon…

Jánosi Jánosné (1932-2015), ahogy Bátán a legtöbben ismerték Bocz Bözsike néni nagy szerepet vállalt a népi kultúránk megőrzésében, hagyományaink ápolásában és továbbörökítésében. Több mint két évtizedig idejét, erejét, fáradtságát nem sajnálva önzetlenül munkálkodott a „köz" érdekében, a tájházi közgyűjtemény gondozásában. Az első tájház létrejöttétől – 1990-től – segítette a tájházban folyó munkát. Részt vett a mindennapi tevékenységekben, a takarításban, a tárgyak tisztításában és helyreállításában, a leltározásban, a látogatók fogadásában. A helyi néphagyomány és a népi életmód jó ismerőjeként nagyban hozzájárult a tájház hiteles berendezéséhez.

A kézműves hagyományokat átörökítő munka 2004-ben kezdődött el a tájházban. A fonal felvetésétől, a felnyújtáson, nyüstbe, bordába szedésen kívül az érdeklődők megtanulhatták a legbonyolultabb szövés minták felszedését is. A hímzést kedvelők a legjellegzetesebb bátán alkalmazott vászonhímzés fajtákat sajátíthatták el tőle: a tűzött csipkét vagy, ahogy Bátán nevezték a „pöndőkötést" és a szálhúzásos, mesterkés fehérhímzést.

A mesterségek tanulása ugyanúgy folyt, mint a régi időkben. Szövésben, hímzésben nagy gyakorlattal rendelkező Bocz Bözsike néni osztotta meg a több mint öt évtized alatt összegyűlt tapasztalatait, tudását az érdeklődőkkel. A kézműves szakkörből 2008-ban megalakult Kézműves Egyesület tagjai számára egy évtizeden keresztül, évente szeptembertől áprilisig heti rendszerességgel tartott kézműves foglalkozásokat. Emellett a lakodalmas kalács, kelt rétes, lepény, kenyér és egyéb hagyományos ételek elkészítésével is megismertette az egyesület tagjait.

Nem csak a hímzés és a szövés tudományát birtokolta, hanem az Ő keze nyomát viseli a tájházban kiállított számtalan népviseleti ruha helyreállítása, valamint a néptánccsoportok és a falu apraja-nagyja részére készült viselet.

A ránk maradt gazdag örökséget nem elég őriznünk, hagyományozni kell az elkészítés tudományát is, „hogy a fonál el ne szakadjon", legyen mindig néhány asszony, aki tovább tudja adni az ismereteket.

Tanítványaira vár ez a feladat. Ezzel állíthatnak méltó emléket a tiszteletére.